

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สำนักงานใหญ่ธนาคารกรุงเทพ กทม.

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

สร้างหลักยึดให้ใจ

วันนี้เป็นมหามงคลแก่พี่น้องชาวไทยเราทั้งหลาย ที่ได้มาร่วมการบริจาคน้ำเพื่อช่วยชาติของเรา โดยนิมนต์หลวงตาบัวมาเป็นองค์แสดงธรรม เพื่อแจกจ่ายธรรมซึ่งเป็นน้ำอันสะอาดสูงสุดจากศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า มาโปรดโปรดแก่พี่น้องชาวไทยของเราซึ่งเป็นชาวพุทธด้วยกัน วันนี้รู้สึกมีความสุขซึ่งจิตใจเป็นอย่างดี ที่ได้เห็นพี่น้องลูกหลานทั้งหลายร่วมมือร่วมใจร่วมกันบริจาคน้ำ ด้วยความรักชาติไทยของเรา มารวมเป็นวัตถุไทยทานเพื่อหนุนชาติของตน มารวมกันอยู่ในสถานที่นี้ จึงจะได้กล่าวอนุโมทนาและขอบคุณกับพี่น้องลูกหลานทั้งหลาย เพื่อมีน้ำใจที่จะหนุนชาติของเราให้สูงขึ้นโดยลำดับ อย่างน้อยให้ทรงตัวได้ มากกว่านั้นก็เรียกว่าเจริญรุ่งเรืองแน่นอนหนามันคง

การแสดงธรรมต้องขอภัยจากบรรดาท่านทั้งหลายด้วย เพราะแสดงธรรมขึ้นบนเวทีขึ้นเวทีบนเวที สันขารร่างกายไม่อำนวย แต่จิตใจนั้นเต็มไปด้วยความเมตตาแล้ว ะ ไม่มีคำว่าอ่อนตัวลงเลย แต่การใช้สันขารร่างกายซึ่งเป็นเครื่องมือนี้ไม่ค่อยสะดวก พูดไปหลง ๆ ลืม ๆ ชนหน้าชนหลัง จึงขอภัยไว้ล่วงหน้าด้วย

วันนี้ได้มาแสดงธรรมแก่ชาวพุทธของเรา โดยถือการช่วยชาติเป็นหลักสำคัญ เป็นพื้นฐานอันใหญ่โตของชาติไทยของเรา ต่อจากนั้นก็จะได้แสดงธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่เลิศเลอประกาศก้องมานาน ในปัจจุบันนี้ก็คือพระพุทธเจ้าสมณโคดมของเราท่านเป็นศาสดาองค์เอก คำว่าองค์เอกนั้นหมายถึงเป็นศาสดาที่รู้แจ้งแทงทะลุในสามแดนโลกธาตุนี้ พร้อมด้วยพระจิตคือใจที่บริสุทธิ์ที่สุดส่วน นำธรรมอันเลิศเลอนั้นมาแสดงแก่บรรดาพุทธบริษัททั้งหลาย ให้ได้ทราบและปฏิบัติทั่วถึงกันตลอดมา

ผลแห่งการปฏิบัติตามธรรมของพระพุทธเจ้านั้น เริ่มต้นตั้งแต่เมื่อได้ยินได้ฟังแล้วเกิดศรัทธาความเชื่อความเลื่อมใสในบุญในกรรม และอุทิศสำหรับปฏิบัติบำเพ็ญตนเป็นลำดับลำดับไป ตามชั้นภูมิแห่งผู้มีความสามารถมากน้อยต่างกัน ผลจึงปรากฏตั้งแต่เริ่มแรกเป็นกัลยาณปุถุชน คือบุคคลที่มีศีลธรรมอันงามประดับตัว จากนั้นผลก็ก้าวขึ้นไป ผู้นั้นสำเร็จพระโสดา ผู้นั้นสำเร็จเป็นพระสกิทาคา ผู้นั้นสำเร็จเป็นพระอนาคา ผู้นั้นสำเร็จเป็นพระอรหันต์สิ้นกิเลส เป็นผู้เลิศเลอในวงแห่งพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า

ธรรมที่กล่าวนี้คือตลาดแห่งมรรคผลนิพพานในวงศาสนาของพระพุทธเจ้า ซึ่งทรงประกาศเรื่อยมาให้พี่น้องชาวไทยทั้งหลาย โดยเฉพาะคือชาวไทยของเราได้ปฏิบัติตนต่อศีลต่อธรรม เพราะศีลธรรมนี้เป็นความสะอาด เป็นความตายใจได้ เป็นธรรม

ชาติที่ฝากเป็นฝากตายได้ ผู้มีศีลธรรมจึงอบอุ่นภายในตัวเอง คำว่าศีลธรรมไม่กล่าวอะไรไปมาก เพราะเราก็อบด้วยกันอยู่แล้ว แต่คุณธรรมที่ผู้มีศีลธรรมจะปรากฏขึ้นภายในตัวเอานั้น ได้แก่ความร่มเย็นเป็นสุข มีความสง่าผ่าเผย มีความแน่ใจต่อคติที่จะไปของตน

เช่นแม่เวลานี้เราทุก ๆ ท่านที่เกิดมานี้ ไม่ทราบที่เกิดมาจากแห่งหนตำบลใด ภูผาใด ชาติใด กำเนิดใดก็ตาม แต่เมื่อเป็นผู้เชื่อต่อบุญต่อกรรมที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้แล้วด้วยความถูกต้องแม่นยำนี้ ปฏิบัติตนไปโดยลำดับ

มีการให้ทาน การให้ทานคือการเสียสละจากสมบัติของตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น คือผู้รับทั่ว ๆ ไป ไม่กำหนดวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เรียกว่าการให้ทาน นี่ก็เป็นบุญกุศลเครื่องหนุนจิตใจของเราให้มีความอบอุ่นภายในตัวเอง เรียกว่าสร้างหลักของใจขึ้นที่ใจของเรา

ด้วยการรักษาศีล ศีลสำหรับชาวพุทธเราที่ควรจะมีถือเป็นหลักเป็นเกณฑ์ก็ศีล ๕ เป็นสำคัญ ศีล ๕ ปาณาฯ จนกระทั่งถึงสุราฯ นี้ท่านเรียกว่าศีล แต่ก็เป็นธรรมประเภทหนึ่ง ท่านแยกเป็นศีล คือส่วนหยาบแห่งธรรม เรียกว่าศีล นี่ก็ควรที่จะมีการรักษากันเพื่อความอบอุ่นภายในตัวของเราเอง เรียกว่าสร้างความดีอันหนึ่ง

ไม่ทำบาป ไม่ฆ่าสัตว์

ไม่ขโมย ปล้น จี้ สิ่งของของคนอื่น

กาเมสุ มิจฉาจาร ละเว้นสิ่งที่เป็นภัยต่อตัวเองและครอบครัวของเรา เช่น สามีภรรยา นี้เรียกว่า กาเมสุ มิจฉาจาร ศีล ๕ ไม่ล่วงเกินสามีภรรยา ลูกเต้าหลานเหลนของใครก็ตามซึ่งไม่เป็นสมบัติของตนแล้ว ต่างคนต่างมีขอบเขตมีเครื่องบังคับตัวเองด้วยธรรม

มุสา ไมโกหกหลอกลวงต้มตุ๋นใคร ๆ ตั้งแต่ย่อยถึงส่วนใหญ่

สุราฯ งดเว้นสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อความดีงามแห่งศีลธรรมของเรา นี่เป็นพื้นฐานแห่งชาวพุทธที่จะพึงปฏิบัติตน

เมื่อมีทานมีศีลนี้ประกอบเป็นอันดับที่สองแล้ว เราก็เริ่มมีหลักเกณฑ์ภายในจิตใจ จากนั้นก็มีภาวนา คำว่าภาวนาได้แก่การอบรมบ่มอินทรีย์คือจิตใจของเรา ซึ่งวอกแวกคลอนแคลนหาหลักยึดไม่ได้ ให้มีธรรมเป็นหลักยึดด้วยจิตตภาวนา เช่น พุทโธ อัมโม สังโฆ หรือ อานาปานสติ เป็นต้น ยึดไว้ที่ใจ ใจคือธรรมชาติรู้ที่ครองร่างอยู่นี้ มีใจเป็นหลัก ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นเจ้าของ ใจนี้คือผู้รู้ ท่านเรียกว่าใจ ให้จิตคือความรู้นั้นบริกรรมกับธรรมบทใดก็ตาม โดยมีสติเครื่องรู้สึกตัวบังคับกันไว้นั้น ใจของเราจะเริ่มมีความสงบเข้ามา

เพราะปกติของใจย่อมมีความคิดปรุงตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมาจนกระทั่งหลับ งานของใจนี้เป็นงานที่หนักมาก คิดปรุงแต่งดีชั่วไม่คำนึง มีแต่คิดทำเดียวเพราะไม่มีธรรมเป็นเครื่องหักห้ามกัน จึงต้องระงับความคิดปรุงเหล่านี้ส่วนมากมักเป็นภัยให้เข้าสู่ความสงบเป็นบางกาลบางเวลา

เช่น เราไม่มีเวลาจริง ๆ เหนือในวันนี้ เราต้องแบ่งเวลาจากวันนี้เป็นเวลา ๒๔ ชั่วโมงนั้นมาเป็นหน้าที่ เช่น เข้าห้องพระ เราจะภาวนาบริกรรมธรรมบทใดก็ตาม อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๑๐ นาที บริกรรมคำว่าพุทโธ หรือธัมโม หรือสังโฆ หรือกำหนดอานาปานสติ ลมหายใจเข้าออก ด้วยความมีสติ นี้เรียกว่าเอาธรรมเข้าไปบังคับกิเลสตัวฟุ้งซ่าน รำคาญซึ่งเกิดอยู่ภายในใจให้ระงับตัวลงไป

เมื่อความฟุ้งซ่านวุ่นวายหยุดยั้งก่อนจากความคิดต่าง ๆ ได้สงบตัวลงไป เพราะอำนาจแห่งคำบริกรรมนี้บังคับไว้ไม่ให้คิดในสิ่งเหล่านั้น แล้วใจจะมีความสงบเย็น เมื่อใจมีความสงบเย็นแล้วเราจะเห็นหลักเกณฑ์ขึ้นที่ใจของเรา โดยไม่ต้องไปถามผู้หนึ่งผู้ใดก็ได้ เพราะใจนี้เป็นนักรู้อยู่แล้ว ยังมีธรรมเครื่องตายใจเชื่อฝากเป็นฝากตายเป็นที่ยึดที่เกาะแล้วก็ยังเป็นความอบอุ่นขึ้นภายในใจ

คำว่าใจสงบ บรรดาพี่น้องลูกหลานทั้งหลายยังไม่เคยได้ยินได้ฟัง อาจจะฟังได้ยินที่กล่าวเวลานี้ก็ได้ คำว่าใจสงบ ๆ นั้น คือใจสงบจากความคิดอ่านไตร่ตรองในเรื่องต่าง ๆ เรื่องใดก็ตาม เข้าสู่ความเป็นผู้รู้แห่งเดียว ด้วยอำนาจของสติเป็นผู้บังคับคำบริกรรมของตน เช่น พุทโธ ๆ ให้จิตทำงานอยู่กับคำว่าพุทโธอย่างเดียว สติควบคุมเอาไว้ไม่ให้คิดในแง่ต่าง ๆ ซึ่งเคยคิดมามากต่อมากแล้ว ส่วนมากต่อมากเป็นผลเสียทั้งนั้น เวลานี้จะให้คิดกับคำว่าพุทโธ ๆ ให้เป็นผลดีขึ้นมาภายในใจ

เมื่อเราบังคับใจของเราให้อยู่กับคำบริกรรมนี้ ท่านเรียกว่าภาวนา เราภาวนาอยู่เสมอ ๆ ในขณะที่ภาวนานั้นให้มีสติอยู่กับใจแล้ว ใจจะเริ่มสงบตัวเข้าไป ๆ สงบเข้าไปจนกระทั่งถึงมีแต่ผู้รู้ล้วน ๆ ไม่มีอะไรกวนใจเลย เพียงมีแต่ผู้รู้ล้วน ๆ เท่านั้น ก็เกิดความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นที่ใจของเรา ซึ่งไม่เคยคาดหมายมาก่อนเลยว่าจะเป็นอย่างนี้

นี่คือผลแห่งความสงบ เป็นความสุข เป็นความแปลกประหลาด ยิ่งกว่านั้นก็เป็นการอัศจรรย์ขึ้นมาภายในจิตตภาวนาของเรา แล้วเราก็ทราบได้โดยลำดับว่า เรามีธรรมเป็นหลักใจ มีธรรมเป็นเครื่องยึดเครื่องเกาะแล้วเราก็มีความอบอุ่น

ความอบอุ่นอันนี้เมื่อบำเพ็ญอยู่โดยสม่ำเสมอ จะเป็นความแน่นหนามั่นคงแห่งความอบอุ่น แห่งความตายใจขึ้นเป็นลำดับลำดับแล้วเราก็ได้หลักยึดไม่ไขว่คว้า ไม่ยุ่งเหยิงวุ่นวาย เกาะนั้นเกาะนี้ ดังที่ใจของใคร ๆ ก็ตาม เมื่อไม่มีธรรมแล้วใจหาหลักไม่ได้

เลย มีแต่ความคิดความปรุปรุ่งเหยิงวุ่นวาย หาหลักหาเกณฑ์ที่จะยึดจะเกาะพอเป็นที่
ตายใจไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องมีธรรมเป็นเครื่องกำกับในเวลาที่เราควรจะให้ มี เช่น ภาวนา
พุทโธในห้องพระ

นี่ขอเรียนให้พี่น้องทั้งหลายทราบ เพราะวันนี้เอาธรรมมาแจกจ่าย ส่วนสมบัติเงิน
ทองข้าวของและสมบัติต่าง ๆ นั้นโลกหมุนกันตัวเป็นเกลียวอยู่แล้ว ได้สารคุณ
ประโยชน์อะไรไม่ได้มากนักน้อยเพียงไร ต่างคนต่างก็ทราบกันอยู่แล้ว แต่ส่วนการสั่งสม
ธรรม การได้ยินได้ฟังธรรมเข้าสู่จิตใจนี้ ไม่ค่อยได้ยินกันและไม่ค่อยสนใจที่จะทำอย่าง
นี้กัน

จึงต้องแนะนำสั่งสอนพี่น้องลูกหลานทั้งหลาย ให้สร้างหลักใจขึ้นที่ตัวของเราเอง
ด้วยธรรม มีคำบริกรรมภาวนาพุทโธ ๆ เป็นต้น จิตจะได้สงบเย็นลงไป ๆ และสงบมาก
กว่านั้นก็ยิ่งจะเป็นความแปลกประหลาดและอัศจรรย์ และสง่าผ่าเผยขึ้นภายในผู้นั้น
แล จึงเป็นความแปลกประหลาดยิ่งขึ้น ๆ จิตยิ่งมีความเอิบอิม แล้วแน่ใจว่าตนมีหลัก
ใจ ตนมีหลักยึด ถึงจะเป็นจะตายก็ตามหลักยึดมีอยู่แล้ว ไปก็ไปด้วยความดี

ดังที่กล่าวมาสักครูนี้นี้ว่า แม้เราเกิดมาไม่รู้ว่าเกิดมาจากภพใดชาติใดก็ตาม แต่มา
ปัจจุบันนี้ได้สร้างธรรมอันเป็นหลักใจเข้าสู่ตัวโดยลำดับแล้ว จะเป็นความแน่นอนขึ้นที่
ใจของเราเอง โดยไม่ต้องไปถามผู้หนึ่งผู้ใด ยิ่งสร้างหลักใจให้ละเอียดลออมากขึ้นด้วย
ธรรมเพียงไร ใจยิ่งประกาศความกล้าหาญชาญชัยต่อความเป็นความตาย ต่อสถานที่ที่จะ
ไปภพหน้าชาติหน้า ด้วยความอาจหาญชาญชัยเป็นลำดับลำดับ นี้ละการสร้างหลักใจทำ
ให้แน่นอนต่อความเป็นอยู่และความตายไปของตน

เราเป็นอยู่เวลานี้ยังไม่แน่นอน เพราะยังไม่ได้หลักใจ แม้จะมีสมบัติเงินทองข้าว
ของมากนักน้อยเพียงไรก็ตาม อันนั้นเป็นสมบัติภายนอก ไม่สามารถที่จะเป็นที่เกาะที่ยึด
ฝากเป็นฝากตายของใจนี้ได้ เป็นเพียงอาศัยชั่วคราวที่ลมหายใจยังมีอยู่เท่านั้น พอลม
หายใจขาดสะบั้นลงไปแล้ว สิ่งทั้งหลายที่เราอาศัยเขาเป็นสมบัติภายนอกนั้น ก็จะขาด
สะบั้นลงไปตาม ๆ กัน

ที่นี้สิ่งที่จิตจะเกาะที่จะยึดให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ไม่มี ก็ต้องเกิดความเดือดร้อน
แต่นี้เรามีธรรมภายในจิตใจ สมบัติเงินทองอันเป็นส่วนภายนอกที่ร่างกายได้อาศัยไปใน
วันหนึ่ง ๆ นั้น จะพังทลายไปเมื่อไรก็ตาม ร่างกายของเราจะแตกสลายไปเมื่อไรก็ตาม
แต่ธรรมชาติที่รู้ ๆ ที่กลมกลืนไปกับด้วยความดีทั้งหลายที่เราสร้างมา ตั้งแต่ทาน ศีล
จนกระทั่งถึงการภาวนานี้ เป็นความมั่นใจ เป็นความแน่นอนหนามั่นคงต่อเรา อันนี้แลที่จะ
พาเราให้ไปเกิดในสถานที่ดีคติที่เหมาะสม เป็นที่มั่นใจของเรา นี่คือนิยามของใจ สรณะ
ของใจอยู่ตรงนี้

เงินทองข้าวของสมบัติต่าง ๆ มีมากมีน้อยที่อาศัยกันทั่วโลกนั้น ไม่ใช่สรณะของใจ เป็นเพียงที่พึ่งของร่างกายส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของเราเท่านั้น หลักใหญ่จริง ๆ ที่เราจะมาอยู่จะเป็นจะตายนั้นคือใจ เมื่อสั่งสมธรรมเข้าสู่ใจได้มากเท่าไร จิตยิ่งมีความสว่างมากขึ้นโดยลำดับ เพราะจิตไม่เคยตาย จิตไม่เคยมีป่าช้าเผาศพกันเหมือนร่างกาย ออกจากภพนี้เข้าสู่ภพนั้น ออกจากกำเนิดนี้ไปเกิดในกำเนิดนั้นอยู่อย่างนี้ตั้งกับตั้งกลับในใจดวงเดียวของแต่ละคน ๆ นั้นแล ไม่มีประมาณในการเกิดตายของจิต เพราะจิตหาหลักยึดไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงต้องสร้างหลักยึดให้ใจ ให้ใจมีหลักยึด

เมื่อใจมีธรรมเข้าสู่ตัวเองเป็นหลักยึดของใจแล้ว เรื่องหิริโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาป ที่เราเคยทำมาด้วยความสมัครรักชอบในสิ่งที่เราต้องการทั้งหลาย โดยไม่คำนึงถึงบาป ว่าเป็นบาปเป็นบุญก็ตาม หากจะเป็นความสะดุ้งภายในจิตใจ การทำบาปจะลดน้อยลงไปโดยลำดับ นี่เป็นอย่างน้อย มากกว่านั้นจะไม่ทำบาป เพราะไม่มีอะไรเลิศเลอยิ่งกว่าธรรมอยู่ภายในใจ

การทำบาปจะทำด้วยวิธีใดก็ตาม นั่นคือฟันคือไฟเผาไหม้ นั่นคือข้าศึกที่จะมาทำลายธรรมภายในจิตใจของเรา อันเป็นสมบัติล้ำค่านี้ให้เสื่อมคลายและหายไป จดเว้นกันได้ทันที ๆ นี้ละผู้มีธรรมในใจมีหลักยึด ย่อมมีกฏมีเกณฑ์มีเลือกมีเพิกการกระทำการคิดการพูดต่าง ๆ เพราะธรรมเป็นเครื่องกำกับริक्षा สติธรรมเป็นของสำคัญ

สติคือความระลึก รู้ตัวอยู่เสมอ คนมีธรรมย่อมมีสติกำกับใจ ปัญญาก็นำไปใช้ในทางที่เป็นประโยชน์ ไม่ได้ใช้ในทางที่เป็นความเสียหาย เช่น กิเลสซึ่งเป็นข้าศึกของธรรมนำสติปัญญาความคิดอ่านไตร่ตรองทั้งหลายไปเป็นประโยชน์ ไปเป็นเครื่องมือของมันนั้น สร้างความเดือดร้อนให้แก่โลกมากมาย แต่สติธรรม ปัญญาธรรม เมื่อนำมาใช้ทางด้านจิตใจแล้ว ย่อมเป็นจิตใจอันสงบเย็น

วันนี้ได้พูดถึงเรื่องสรณะของใจ ให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบว่าเป็นสิ่งสำคัญมากต่อจิตใจแต่ละราย ๆ เฉพาะอย่างยิ่งคือชาวพุทธของเรา ซึ่งรู้สึกว่าจะห่างเหินต่อศีลต่อธรรมมาก แล้วใกล้ชิดติดพันต่อสิ่งเสียหายอันตรายเป็นประจำตลอดมาไม่ว่าท่านว่าเราจึงควรมีธรรมเข้ากำกับรักษาตัวของเราใจของเรา เฉพาะอย่างยิ่งให้ใจมีหลักเกณฑ์ มีกรอบบรรณานาบังนั้นแล

ในระยนี้จึงขอนำเรื่องราวของหลวงตาพอเป็นคติมาให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบว่า หลวงตาเคยเป็นมาแล้ว บวชมาได้ ๖๕ ปีนี้ เสาะแสวงหาแต่คุณงามความดีมาเป็นลำดับ ไม่ได้ตำหนิติเตียนตนว่า ได้ทำศีลธรรมอะไรให้ต่างพร้อยเรื่อยมา เป็นที่ภาคภูมิใจในวาระสุดท้าย เริ่มตั้งแต่ศีลก็ภาคภูมิใจ อบอุนในตัวเอง ไม่มีที่ติต้องติ ก้าวเข้าสู่สมาธิ จิตใจที่แรกก็วอกแวกคลอนแคลนดังเรา ๆ ท่าน ๆ ประชาชนทั้งหลายเหมือน

กันหมด แต่เวลาอาศัยธรรมนี้เป็นเครื่องกำกับรักษาบังคับบัญชากันด้วยความอุตสาหะ พยายาม ด้วยความอดความทน ความขยันหมั่นเพียรแล้ว ย่อมปรากฏผลขึ้นมา

ใจไม่เคยสงบก็สงบเย็นขึ้นมา ๆ จนกระทั่งใจมีความสว่างาม อยู่ที่ไหนอยู่ได้ใน ป่าในเขาคณเดียวสองคน อดบั้งอิมบั้งไม่สนใจ เพราะใจมีอาหารคือธรรมเป็นเครื่อง อยู่ ย่อมทำความสงบเย็นใจให้แก่ตัวเองในที่ทุกสถานและทุกอิริยาบถด้วย นี่คือธรรม เข้าสู่ใจ ใจไม่หิวโหย ใจไม่โลดเต้นแผ่นกระโดดไม่ดิ้นรน ใจย่อมมีความสุข

อะไรจะขาดตกบกพร่องได้บ้างเสียบ้าง หิวบั้งอิมบั้งไม่สนใจ ใจมีอาหารเป็น เครื่องหล่อเลี้ยงแล้วเป็นความสบายตลอดเวลา นี่พูดถึงเรื่องสมมติที่ได้บำเพ็ญมาพอ เป็นคติเครื่องเตือนใจให้พี่น้องทั้งหลายได้ยึดหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ว่าเป็นธรรม ชั้นเอก ไม่มีที่ใดเสมอเหมือนแล้ว

จากนั้นก็ก้าวเข้าสู่ปัญญา ปัญญามีความเฉลียวฉลาดแหลมคมสามารถฟาดฟัน กิเลส ความโลภเป็นภัยต่อโลก เป็นกิเลสประเภทหนึ่ง ความโกรธเป็นภัยต่อโลก เป็น กิเลสประเภทหนึ่ง ราคะตัณหาเป็นภัยต่อโลก เป็นกิเลสประเภทหนึ่ง แต่โลกชอบกัน นักหนา จึงสร้างไฟนสร้างไฟขึ้นมาจากจุดนี้มากมายกว่าอย่างอื่น

สิ่งเหล่านี้เป็นกิเลส อำนาจแห่งธรรมได้ฟาดฟันหักแหลกกิเลสทั้งสามประเภทนี้ ให้ขาดสะบั้นลงจากใจ กองไฟกองไฟที่เกิดขึ้นจากกิเลสทั้งสามประเภทนี้ก่อขึ้นเผาหัว ใจ ได้ขาดสะบั้นลงไปในขณะที่เดียวกันกับกิเลสขาดสะบั้นลงไป ทุกข์ก็ขาดลงไปในเวลา เดียวกัน จึงไม่มีทุกข์ปรากฏภายในจิตใจ ใจปรากฏเป็นผลแห่งความบริสุทธิ์พุทธโธขึ้นมาเต็มดวง เพราะอำนาจแห่งปัญญาเป็นชั้น ๆ ขึ้นไป แต่จะไม่ขออธิบายให้ฟังมากมาย นักกลัวจะไม่มีเวล่ำเวลาพอ

เพียงพูดถึงเรื่องปัญญาเราไม่เคยได้ยิน ปัญญาทางโลกกับปัญญาทางธรรมต่าง กัน นี่พอที่จะเป็นคติบ้างก็ตอนนี้ ปัญญาทางโลกเขาคิดอ่านไตร่ตรองไปตามวิสัยของ โลกเขา โดยมีกิเลสเป็นผู้ควบคุม ความรู้วิชาใด ๆ ก็ตามที่เราเรียนมาในวงแห่งสมมุติ นี้ เป็นความรู้วิชาใต้อำนาจของกิเลส จะเรียกว่าความรู้ในเรือนจำของกิเลสวัฏจักรที่ ควบคุมอยู่ก็ไม่ผิด

เพราะฉะนั้นความรู้มากน้อยเพียงไรจึงไม่สามารถที่จะทำตนให้มีความสุขความ เจริญเยือกเย็นจิตใจ มีความผาสุกเย็นใจได้ เรียนมากเรียนน้อยเรียนเท่าไรก็ตาม ไม่มี สิ่งใดที่จะเหนือกิเลส กิเลสต้องนำมาใช้มาดลูงให้เกิดความทุกข์ความเดือดร้อนเหมือน กันหมด

ไม่ว่าคนเรียนมากเรียนน้อยเรียนไปตามวิสัยของกิเลสบงการ ย่อมเป็นความทุกข์ ตลอดไป มียศถาบรรดาศักดิ์สูงต่ำแค่ไหนก็ตาม กิเลสเป็นผู้ควบคุมเอาไว้ให้อยู่ในวง

แห่งกองทุกข์ของมัน จึงสรุปความลงได้ว่าไม่มีใครที่จะเอาความสุขเพราะการเรียนมาก เพราะการรู้มาก เพราะการมีสมบัติเงินทองมาก เพราะการมียศถาบรรดาศักดิ์สูงเป็นความสุขมาอวดกัน อย่างนั้นไม่มี เพราะไม่มีธรรมแทรกอยู่ในนั้น เป็นเรื่องของกิเลส ล้วน ๆ ความทุกข์จึงเป็นเหมือนกันไปหมด

แต่เมื่อมีธรรมเข้าแทรก เรียนมากเรียนน้อยสูงต่ำ ยศถาบรรดาศักดิ์มากน้อย เพียงไร ก็กลายมาเป็นคุณสมบัติอันเป็นสิ่งที่พึงหวังด้วยกัน เข้ามาเสริมจิตใจ ผู้เรียน ความรู้มามากมีธรรมในใจ จึงเป็นผู้ทำประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้นกว่าที่เรียนมาโดยไม่มีธรรม เข้าแทรกเป็นไหน ๆ เพราะฉะนั้นธรรมจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะสั่งสมเข้าสู่ใจ

ตะกั่วนี้ได้พูดถึงเรื่องปัญญา วิชาความรู้ ในวิสัยของโลกกับปัญญาในวิสัยของธรรมต่างกัน เพราะปัญญาของธรรม สติของธรรมนั้นเป็นธรรมที่ออกมาจากท่านผู้บริสุทธิ์ สังหารกิเลสตัวเป็นภัยต่อปัญญาเหล่านี้ให้ขาดสะบั้นลงไปแล้วครองความบริสุทธิ์ขึ้นมา ปัญญาเกิดขึ้นจากการบำเพ็ญมีจิตตภาวนาเป็นสำคัญ จะปรากฏขึ้นที่ใจของตนเอง ปัญญาที่เกิดขึ้นจากด้านจิตตภาวนา เมื่อเกิดขึ้นมากน้อยการแก้กิเลสจะแก้ไปในตัวในขณะที่เดียวกันกับปัญญาเหล่านี้ได้เกิดขึ้น ๆ

ความโลภก็ค่อยลดน้อยลงไป ๆ ความโกรธ ความฉุนเฉียว ราคะตัณหาประเภทต่าง ๆ ซึ่งเคยเป็นพินเป็นไฟอันเป็นกองใหญ่ที่สุดในหัวใจนั้น ก็จะค่อยเบาลง ๆ เพราะอำนาจแห่งปัญญานี้สังหารเป็นลำดับลำดับไป รวมแล้วจนกระทั่งถึงปัญญามีความสามารถแก้กล้า คล่องแคล่วว่องไว ละเอียดสุขุม กลายเป็นมหาสติมหาปัญญาแล้ว กิเลสตัวใดไม่มีตกค้างภายในจิตใจ สังหารออกได้หมดเลย

พระพุทธเจ้าบริสุทธิ์ด้วยพระสติ พระปัญญา สาวกอรหัตตอรหันต์ซึ่งเป็นสรณะของพวกเราได้ระลึกถึงท่านอยู่เวลานี้ ท่านบริสุทธิ์ด้วยสติปัญญาศรัทธาความเพียร นำธรรมที่บริสุทธิ์นั้นมาสั่งสอนพวกเรา จึงเป็นธรรมที่บริสุทธิ์ที่สุดส่วน เป็นธรรมที่สะอาด ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือน นี้ละที่หลวงตาได้นำธรรมเหล่านั้นมาประกาศสอนโลกแทนพระพุทธเจ้า ก็เพราะธรรมเหล่านั้นแล

นี่พูดถึงเรื่องผลแห่งการบำเพ็ญภาวนา ตลาดแห่งมรรคผลนิพพานอยู่กับพระพุทธศาสนาของเรา ไม่มีคำว่าครีว่าล้ำสมัย กิเลสมันเสกสรรขึ้นมากลอบเคลื่อนลอบล้างว่าพระพุทธเจ้านิพพานแล้วเท่านั้นปีเท่านั้นปี การทำบุญให้ทานไม่เป็นผล ตลอดมรรคผลนิพพานไม่มีใครบรรลุได้ นี่เป็นความหลอกลวงของกิเลส แล้วก็บีบบังคับจิตใจของคนให้ลดความเชื่อความนับถือศาสนาอันเป็นของแท้ของจริง ลบบาปลบบุญลงไปจนกระทั่งลบนรก ลบสวรรค์ ลบนิพพานไปหมด

ว่าบาปไม่มี บุญไม่มี นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นิพพานไม่มี สิ่งที่มีคืออะไร ก็คือมีแต่กิเลสเต็มหัวใจ เผาหัวใจของผู้เชื่อตามมันนั้น ไม่มีใครร้อนยิ่งกว่าผู้เชื่อกิเลสอย่างไม่ใช่ ความคิดความอ่านอะไรเลย แต่ผู้มีธรรมภายในใจย่อมมีการคัดค้านต้านทานกัน

หลักความจริงคำว่าบาปว่าก็ดี บุญก็ดี นรกก็ดี สวรรค์ก็ดี เป็นของมีมาแล้ว ตั้งเดิมตั้งแต่กาลไหน ๆ ก็กับก็กลับนับไม่ได้เลย เพราะเป็นของมีอยู่แล้ว พระพุทธเจ้าพระองค์ใดมาตรัสรู้ก็มาตรัสรู้สิ่งเหล่านี้แล เห็นสิ่งเหล่านี้แล คือ นรก สวรรค์ พรหมโลก บาป บุญ เทวบุตรเทวดา อินทร์ พรหม เป็นของมีอยู่ตั้งเดิม ท่านตรัสรู้มารู้สิ่งเหล่านี้แล้วก็มานำมาสั่งสอนโลก เพราะสิ่งเหล่านี้ลบไม่สูญ จะทำอะไรให้สูญสูญไปไม่ได้ ต้องแนะนำสั่งสอนอุบายต่าง ๆ สิ่งใดที่เป็นความชั่ว เช่น บาป อย่าทำ เป็นทางที่จะลงนรกหมกไหม้เผาตัวเองมากน้อย แล้วแต่กรรมบาปที่ทำของผู้นั้น ๆ ท่านสอนให้ละ

พวกเราชาวพุทธเมื่อเชื่อพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้บริสุทธิ์พุทธโธ เป็นองค์เอกแล้ว ย่อมเชื่อพระพุทธเจ้า และฝึกกิเลสที่มันไม่ให้เชื่อว่าบาปมี บุญมี นรกมีนั้น ให้เชื่อต่อความจริงที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน แล้วให้พยายามละบาป คำว่าบาปคือความชั่วช้าลามก ผลของมันเป็นความทุกข์ มันจะเกิดขึ้นที่ผู้สร้างนั้นแลไม่เกิดขึ้นกับผู้ใด คำว่า นรก สวรรค์ เหล่านี้ เป็นสถานที่อยู่ของสัตว์ทั้งหลายที่ทำบาปและทำบุญด้วยกันตลอด มากก็กับก็กลับ ไม่มีใครหลบล้างได้

นรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน นี้เป็นของมีมาตั้งเดิม ไม่มีใครหลบล้างได้ เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา เป็นสถานที่เกิดของสัตว์ผู้มีบุญกรรมต่างกัน ถ้าผู้ทำบาป ทำบาปมากน้อยก็ไปตกนรกตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนนั้นแลจะไม่เป็นอื่น เพราะพระพุทธเจ้าไม่เคยมีคำว่าเป็นสอง พระญาณหยั่งทราบที่เรียกว่า เอกนามก็ หนึ่งไม่มีสองคืออะไร คือพระพุทธเจ้าที่ทรงอุบัติขึ้นในโลกแต่ละครั้ง ๆ นี้ อุกบัตติขึ้นได้เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น เพราะการทำความปรารถนาที่จะเป็นพระพุทธเจ้า และตะเกียกตะกายบำเพ็ญตัวเองมา จนถึงขั้นความเป็นพระพุทธเจ้านั้น ยากลำบากแสนสาหัส

บางประเภทของพระพุทธเจ้า ๑๖ อสงไขยแสนมหากัป สร้างพระบารมีมากกว่าจะได้เป็นพระพุทธเจ้า บางประเภท ๘ อสงไขยแสนมหากัป กว่าจะได้เป็นพระพุทธเจ้าขึ้นมา บางประเภท ๔ อสงไขยแสนมหากัป นี่คือพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ๆ ที่ได้อุกบัตติขึ้นมาสอนโลก จึงสอนด้วยความรู้แจ้งแทงทะลุ

เอกนามก็ หนึ่งไม่มีสอง คือพระพุทธเจ้าอุกบัตติขึ้นเพียงครั้งละองค์ ๆ ญาณความหยั่งทราบของพระพุทธเจ้าเป็นหนึ่งไม่มีสอง ทรงทราบสิ่งใดแล้วนั้น สิ่งนั้นไม่มีสอง

เช่นว่าบาปมี จะมีอะไรมาลบล้างไม่ได้ บาปต้องมี บุญต้องมี นรก สวรรค์มี เป็นไปตามนั้นทุกแง่ทุกมุม และกิเลสมีอย่างนี้ มีอยู่ที่ไหนพระพุทธเจ้าก็สอนก็บอก

ความโลภมีอยู่ที่ไหน ท่านบอกว่ามีอยู่ที่หัวใจสัตว์ ในหัวใจของเราไม่มีไหม ถ้าพระพุทธเจ้ารับสั่งหรือสอนมาไม่จริงก็กิเลสเหล่านี้ไม่มีในหัวใจเรา นี่ความโลภก็มี ความโกรธก็มี ราคะก็มี สร้างพินสร้างไฟขึ้นที่หัวใจสัตว์ พระพุทธเจ้าสอนว่าอย่างนั้น ก็มีในหัวใจเราทุกคน นี่เอาอันนี้เป็นเครื่องยืนยัน สิ่งอื่น ๆ มีอย่างนี้เหมือนกันหมดที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนว่ามี

ให้เราทั้งหลายตั้งตัวประพฤติปฏิบัติ ดังวันนี้หลวงตาได้แสดงธรรมตั้งแต่ต้นและสรุปความลงจนกระทั่งถึงชั้นสุดยอดแห่งธรรม สุดยอดแห่งจิต เป็นผลขึ้นมาจากการอบรมจิตใจ ตะเกียกตะกายเป็นลำดับลำดับไป ตั้งแต่ก้าวแรกตะเกียกตะกายล้มลุกคลุกคลาน ฝ่าฝืนกิเลสเป็นลำดับลำดับไป จนกระทั่งถึงความหลุดพ้นในหัวใจ ไม่ปรากฏกิเลสตัวใดผ่านเข้ามาในจิตใจนี้เลย ตั้งแต่วันได้เผาศพกิเลส ที่มันขาดสะบั้นลงจากจิตใจนี้แล้ว ถ้าหากว่าเป็น พ.ศ. ก็คือ พ.ศ.๒๕๕๓ วันที่ก็เป็นวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ข้างแรมก็แรม ๑๔ ค่ำเดือน ๖ บนวัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร นี่คือผลแห่งการบำเพ็ญตนมาโดยลำดับ

นับเฉพาะปัจจุบันตั้งแต่ออกบำเพ็ญด้วยการศึกษาเล่าเรียน รักษาศีล รักษาธรรมแล้วเข้าสู่สนามรบในป่าในเขาตามถ้ำเงื่อมผา ผาดพันหันแหลกกับกิเลสไม่มีวันท้อถอย เป็นกับตายต้องให้ชนะ ชาตินี้ขอให้เกิดเป็นชาติสุดท้าย อย่างไรก็ตามพระอรหันต์จะต้องอยู่ในเงื่อมมือของเราให้ได้ นี่เป็นความมุ่งมั่นแห่งการบำเพ็ญของเรา เราจึงบำเพ็ญเต็มสติกำลังความสามารถเรื่อยมา

ไม่ได้เคยตำหนิติเตียนว่าความเพียรของเราตั้งแต่ชั้นเริ่มแรกที่ออกสู่สนามรบ ได้แก่การปฏิบัติกำจัดกิเลสด้วยจิตตภาวนาเรื่อยมา เป็นเวลา ๙ ปีเต็ม ไม่มีเวลาขยับยั้งกันเลย ถ้าเป็นนักมวยก็ไม่มีกรรมการแยก ไม่ให้มีกรรมการแยก ไม่ให้มีการให้น้ำ ถ้ากิเลสเก่งก็ให้กิเลสอยู่บนเวทีคือหัวใจเรา ถ้าเราเก่งก็ให้กิเลสพังลงจากหัวใจเรา เราเป็นผู้ครองความบริสุทธิ์พุทธโธขึ้นที่หัวใจดวงนี้ มีสองอย่างเท่านั้น ที่จะให้เป็นคู่แข่งกันอีกต่อไปเป็นภพเป็นชาติ ตายทับตายถมกันก็กับที่กลับเรื่อยมาดังที่เคยเป็นมาแล้ว นั้นจะไม่ให้เป็นอีกแล้วในชาตินี้

นี่ถ้ากิเลสไม่ตาย หลวงตาก็คงตายไปแล้ว เพราะพัดกับกิเลสไม่หยุด จาก ๙ ปีก็จะต้องเป็น ๑๐ ปีต่อไป ๆ เอาจนกระทั่งกิเลสพัง กิเลสไม่พังเราต้องพัง ป่านนี้ถ้ากิเลสยังมีอยู่ในหัวใจเราคงพังไปหลายปีแล้ว แต่นี้กิเลสพังเสียก่อน เผาศพกิเลสเรียบร้อยแล้วในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เวลา ๕ ทุ่มเป็งพอดี กิเลสพังลงจากหัวใจประหนึ่ง

ว่าฟ้าดินถล่ม เกิดความอัศจรรย์เกินคาดเกินหมาย น้ำตาพัง เพราะอัศจรรย์ธรรมล้ำค่าที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา ว่าพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้อย่างไร สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เกินคาดเกินหมายของสามัญทั่ว ๆ ไปที่จะคิดว่าจะมีจะเป็นจะรู้ได้เห็นได้ แต่เวลานี้ได้ปรากฏขึ้นแล้วในหัวใจของเรา

อ้อ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตรัสรู้อย่างนี้เหรอ ธรรมแท้เป็นอย่างนี้เหรอ ธรรมเลิศเลอเป็นอย่างนี้เหรอ เป็นอย่างหัวใจที่เลิศเลออยู่เวลานี้ ขณะที่พ้นจากกิเลสลงไปเรียบร้อยแล้ว เป็นอย่างนี้เหรอ ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน สว่างกระจ่างแจ้งไปหมด นรกไม่ถาม บาป บุญ ไม่ถาม ประจักษ์ในหัวใจแล้ว นรกหลุมไถไม่ถาม พระพุทธเจ้าประกาศก้องมาแล้วเป็นความจริงร้อยเปอร์เซ็นต์ สวรรค์ก็ขึ้นไม่ถาม ไม่ทูลถามพระพุทธเจ้า จนกระทั่งถึงนิพพานก็ครองอยู่ในหัวใจนี้แล้ว

ของอันเดียวกัน รู้อย่างเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกัน ถ้ามั่นหาอะไร สนุกปฏิญโก ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติ รู้เองเห็นเองตั้งแต่ขั้นสมาธิ จิตใจค่อยสงบลงไป จนกระทั่งถึงขั้นปัญญา จิตใจมีความสว่างไสวแจ่มจ้าสามารถ ตัดกิเลสขาดสะบั้นลงจากหัวใจ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นเป็น สนุกปฏิญโก ขั้นสุดยอดเต็มหัวใจแล้ว ถ้ามั่นหาอะไร นี้เป็นธรรมที่ล้นโลกล้นสงสาร เลิศเลอที่สุดคือธรรมของพระพุทธเจ้าที่นำมาสั่งสอนสัตว์โลกเรื่อยมา ตั้งแต่วันตรัสรู้แล้ว เวลานี้ก็ได้ ๒,๕๔๑ ปีแล้ว เรียกว่าศาสนาของพระพุทธเจ้า คือ ตลาดแห่งมรรคผลนิพพาน ตลาดแห่งบุญแห่งบาป สอนบุญสอนบาปไว้โดยถูกต้องแม่นยำ

ขอพี่น้องทั้งหลายซึ่งเป็นชาวพุทธได้รู้สึกเนื้อรู้สึกตัว อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัวเกินเหตุเกินผล เวลานี้กำลังพากันห่างเหินจากศาสนา และใกล้ชิดติดพันกับนรกอเวจีสุด ๆ ร้อน ๆ ภายในหัวใจเรา นี้จะเรียกว่าโดยทั่วกันก็ไม่ผิด ความโลภมีมากมีน้อยเท่าไรเป็นไฟเผาหัวใจตลอดเวลา ความโกรธ ราคะตัณหา มีมากมีน้อยเท่าไร นี้แลคือไฟเผาหัวใจโลกไม่เผาที่ไหน ดินฟ้าอากาศไม่เผา มันเผาอยู่ที่หัวใจด้วยอำนาจของกิเลส จึงต้องให้พากันระงับดับมันลงไป พออยู่ได้

ความโลภ คนไม่ตายก็ต้องโลภ แต่โลภในแนวทางของธรรมก็มี โลภด้วยอำนาจของกิเลสก็มี โลภตามแนวทางของธรรม คนไม่ตายก็ต้องมีความอยากได้เป็นธรรมตา แต่ความโลภของกิเลสนั้นได้เท่าไรไม่พอ ๆ เอาจนตายก็ไม่พอ นี่คือความโลภด้วยอำนาจของกิเลส ความโลภประเภทนี้แลคือไฟเผาหัวใจโลก ให้พากันลดหย่อนผ่อนผันลง อย่าให้โลภจนเกินเหตุเกินผลมันเป็นไฟเผาตัวทั้งนั้น

ความโกรธ เมื่อไม่ได้สมหวังก็ต้องโกรธ ราคะตัณหา ยิ่งพากันส่งเสริมขึ้นทุกวี่ทุกวัน ทุกเวลาไม่ว่าหญิงว่าชาย มีแต่การส่งเสริมราคะตัณหา ราคะตัณหาทำนบก็บอก

แล้วว่ามันเป็นฟินเป็นไฟ รากคุดินา โทสคุดินา โมหคุดินา คือไฟ ๓ กองนี้เผาหัวใจ โลก ไม่ได้เผาต้นไม้ภูเขาดินฟ้าอากาศที่ไหน มันเผาที่หัวใจสัตว์ที่สั่งสมที่ส่งเสริมมัน มันก็รุนแรงขึ้น ตกนรกทั้งเป็นก็คือมนุษย์ผู้ไม่มีธรรม ไม่สนใจในธรรม แต่สนใจกับฟิน กับไฟกับกิเลสนี้แล มันเผาที่หัวใจของพวกเขาทั้งหลายเวลานี้

จึงต้องอาศัยธรรมเข้ามาเป็นน้ำที่สะอาดชะล้างลงไป เพราะใจสกปรกมาก ต้องอาศัยน้ำคือธรรมสะอาด เป็นเครื่องซักฟอก เป็นเครื่องชะล้างกัน ให้พอบรรเทาเบาบางพออยู่ได้ สงบร่มเย็นได้ ผัวกับเมียอยู่ด้วยกันก็จะเป็นผาสุก ตายใจกันได้ ไม่ระเวียงระวังกันตลอดเวลา ไม่เป็นเวที่ตั้งความทะเลาะเบาะแว้งขึ้นในครอบครัวผัวเมีย เพราะอำนาจของกิเลสตัวได้ไม่พอ ตัวราคะตัณหากินไม่อึดไม่พอนี้เข้าทำลาย

เมื่อศีลธรรมเข้าไปบังคับแล้ว ผัวเดียวเมียเดียว โลกเขาอยู่กันมาเท่าไรเขาล่มจมไปที่ไหน ใ้อูที่มี ๒๐ ผัว ๓๐ เมียนี่ต่างหากเป็นผู้ล่มจมสด ๆ ร้อน ๆ ไปที่ไหนเป็นฟินเป็นไฟไปหมด คือไฟราคะตัณหาได้ไม่พอ กินไม่อึด เผาโลกเผาสงสารอยู่เวลานี้จะเป็นอะไรไป เรากลัวฟินกลัวไฟที่ไหน ให้กลัวฟินกลัวไฟ ตัวนี้เป็นตัวสำคัญมาก เวลานี้กำลังแสดงฤทธิ์แสดงเดชขึ้นมา ต่างคนต่างเห็นคุณค่าของมัน เทวบุตรเทวดา อินทร์พรหม สู้ไม่ได้นะเวลานี้ อันนี้เก่งกว่าสิ่งเหล่านั้น มันจึงไม่เห็นสิ่งเหล่านั้นเป็นของดิบของดีพอที่จะอยากไป

นิพพานก็ไม่ใช่ของแปลกประหลาดอัศจรรย์อะไรเลย สู้ราคะตัณหาไม่ได้ ราคะตัณหานี้เลิศกว่าธรรมทั้งหลาย เพราะฉะนั้นความเดือดร้อนทั้งหลายมันถึงเผาผู้ที่ว่า ราคะตัณหาเป็นของเลิศนี้แล ร้อนยิ่งกว่าใครทั้งหลาย ให้เราระมัดระวังตรงนี้ให้มาก ให้มีชื่อมีแปมีขอบมีเขต เรื่องราคะตัณหาทำได้ด้วยกันทุกคน พระพุทธเจ้าท่านก็ไม่ได้สอนว่าให้ละมันอย่างเด็ดขาด สอนให้ระมัดระวังมันพออยู่ได้ ให้เป็นไฟในเตา อย่าให้เป็นไฟนอกเตา

ถ้าไฟในเตา คือ มีการระมัดระวังรักษา เช่น สามีภรรยา ให้มีผู้เดียวเท่านั้น อย่ามีสองจะเป็นไฟนอกเตาไป ให้มีบังคับบัญชา มีความจงรักภักดี มีความซื่อสัตย์สุจริตฝากเป็นฝากตายกันได้ด้วยศีลด้วยธรรมเข้าเป็นเตาไฟ หรือเป็นขอบเขตเป็นรั้วกัน แล้วสามีภรรยาคุณั้นและจะเป็นคู่ที่มีความสงบรรมเย็น ฝากเป็นฝากตายกันได้

ลูกที่ตกมาจากพ่อจากแม่มีกี่คน ก็จะได้ถือพ่อแม่เป็นแบบพิมพ์ แล้วก็จะเป็นเด็กดี แล้วเด็กประเทศไทยเรามีจำนวนมากเท่าไร ต่างคนต่างมีพ่อแม่ พ่อแม่มีขอบเขต มีหลักมีเกณฑ์ ประพฤติตัวดีงามแล้ว ลูกก็จะได้อือเป็นคตตัวอย่างอันดีงาม แล้วจะยังประเทศไทยของเราให้มีความสงบรรมเย็นด้วยศีลด้วยธรรม ด้วยความแน่นหนามั่นคง

นี่ที่ขาดไป ๆ ตกไป ๆ จนกระทั่งชาติไทยเราจะล่มจมเวลานี้ ก็เพราะตัวราคะ ตัณหานี้แลมันกวนที่สุดนะ มันกวนอะไร เมื่อมันติดมันตันภายในใจแล้ว ความอยาก มันก็มากขึ้นมา มันไม่ได้สมอยากก็เอาทางไหนก็เอา ให้ติดให้ตัน การอยู่การกินการใช้ การสอยเพื่อกิเลสตัณหาประเภทนี้จะเป็นพินเป็นไฟ หาเท่าไรไม่มีคำว่าพอ ถ้าตัวนี้ ระวังดับลงไปแล้วจะผาสุกร่มเย็น ไม่มีเงินหมื่นเงินแสนเงินล้านก็ตาม ขอให้ผีัวเมียที่ ตายใจกันได้นี้พอ ในครอบครัวแต่ละครอบครัวนั้นเป็นผู้มีความสุขด้วยกัน ท่านเรียกว่ากามคุณ

กามคุณ คือว่า กามเป็นคุณ ทำผีัวทำเมียที่มีธรรมครอบงำบังคับอยู่นั้นให้มีความสุข สงบร่มเย็น ผากเป็นผากตายกันได้ เงินทองข้าวของได้มากน้อยจากที่ไหนก็ตาม เข้า มาเป็นเนื้อหนังอันเดียวกัน เฉลี่ยเผื่อแผ่ในครอบครัว ไม่รู้วิไลแตกซิมไปหาหญิง กาผากชายกาผากซึ่งเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้นั้น ก็อยู่กันเป็นสุข ๆ นี้ความมีศีลมีธรรม เห็นประจักษ์อยู่อย่างนี้ เราจะว่าผลของศาสนาไม่มีไฉน

ผลของกิเลสมันเผาบ้านเผาเมืองเราไม่มองมันบ้างหรือ เวลานี้มีแต่ผลของกิเลส เผาบ้านเผาเมือง ผลความโลภเผาบ้านเผาเมือง ผลราคะตัณหาเผาบ้านเผาเมือง ไม่มี อะไรสู้มันได้ รุนแรงที่สุดคือตัวนี้ ต้องเอาศีลเอาธรรมเข้าเป็นเครื่องบังคับประจักษ์ดับมัน ลงไป ดับไม่ได้ก็ตาม ขอให้มธรรมเป็นเครื่องกำกับรักษาแล้วจะผาสุกร่มเย็นทั่วหน้ากัน

วันนี้ได้นำธรรมมาประกาศให้พี่น้องทั้งหลายทราบ การนำชาตินำ ๒ ประการ คือ นำด้วยสมบัติเงินทองข้าวของเพื่อสู่ชาติของเรา ให้มีความสมบูรณ์พูนผลขึ้นเป็นลำดับ นี้เป็นอันหนึ่ง อันดับที่สองที่สำคัญมาก คือนำศีลธรรมเข้ามาประกาศก้อง สมกับว่า ศาสนาเป็นผู้นำ ศาสนาเป็นผู้ออกสนามเวลานี้เพื่อช่วยชาติ นี้เป็นของสำคัญ ธรรมนี้ เข้าสู่ใจ ประกาศให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบ ความเป็นอยู่ปุวยทุกอย่างให้ธรรมเป็นผู้นำ อย่าเอากิเลสมาเป็นผู้นำ

อะไรจะฉิบหายไปหมดถ้ากิเลสเป็นผู้นำ ความโลภมันก็จะนำเพื่อความฉิบหาย ราคะตัณหา มันก็จะนำเพื่อเป็นพินเป็นไฟเผาบ้านเผาเมือง เผาทั้งประเทศเราก็เผาได้ เพราะคำว่าไฟ เชื้อมีเท่าไรมันเผาได้หมด ใครส่งเสริมมันมันเผาทั้งนั้น สิ่งเหล่านี้ก็จะ ค่อยระจดับลงไป ๆ นี้ละนำธรรมเข้ามาแนะนำสั่งสอนให้รู้จักประมาณ

การอยู่ก็อย่าอยู่ด้วยความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมลิ้มเนื้อลิ้มตัว อยู่ด้วยอำนาจของกิเลส ตัณหา ให้อยู่ด้วยอำนาจแห่งธรรม อยู่ที่ไหนก็อยู่เถอะ ไม่จำเป็นจะต้องปลูกตึกกรม บ้านช่องขึ้นก็ชั้นร้อยชั้นพันชั้น หอบปราสาทชั้นดาวดึงส์สู้ไม่ได้อย่างนี้มันกินไป เราต้อง ดูตัวของเรา ฐานะของเรา กำลังวังชาของเรา บุญวาสนาของเรา ควรจะอยู่ได้แคไหน ครอบตัวไปได้แคไหน เราให้ครองตัวไปตามกำลังความสามารถอำนาจวาสนาของเรา

การกินก็เหมือนกัน อย่ากินแบบฟุ้งเฟ้อเห่อเหิม กินแบบลืมน้ำลืมน้ำตาล กินเท่าไร ก็มีแต่แบบลืมน้ำลืมน้ำตาล กินแบบกิเลสพอกิน กินแบบกิเลสพอกินเป็นยังไง แอ้ยกตัว อย่างขึ้นมา เลี้ยงกันนี้โตะหนึ่งเท่าไร ธรรมดาพ่อแม่กับลูกเขาเลี้ยงกันในครอบครัวไม่กี่บาท เขาก็เลี้ยงกันได้ มีความรุ่มเย็นเป็นสุขทั่วหน้ากัน ไม่สิ้นไม่เปลือง อยู่ด้วยความสงบ แต่ที่เลี้ยงแบบกิเลสเป็นยังไง เลี้ยงแบบโอ้แบบอวดแบบลืมน้ำลืมน้ำตาล แบบเห่อแบบเหิม อยากให้เขาชมเชยสรรเสริญว่าตัวเป็นคนมั่งมี เป็นคนมีฐานะ ยศถาบรรดาศักดิ์สูงอย่างนั้นอย่างนี้ เลี้ยงโตะหนึ่งเป็นพันบาท หมื่นบาท แสนบาท ถึงขนาดล้านบาท ฟังซินะ

เมืองไทยเรานั้นเป็นยังไง เป็นเมืองพุทธแท้ ๆ ทำไมถึงโตะละล้านละแสนไปอย่างนั้น นี่มันเลยเถิด มันไม่มองดูบรรพบุรุษ มองดูแต่กิเลสที่จะพาฝันลงนรกอเวจีทั้งเป็น ให้พิจารณาสิ่งเหล่านี้ การกินให้พอดีพอเหมาะ ในครอบครัวของเราวันหนึ่งกินหมดไปเท่าไร ให้ประหยัด ๆ นี้เรียกว่าประหยัดเพื่อครอบครัวของเรา จากนั้นก็กระจายออกไป ต่างคนต่างประหยัด ครอบครัวไหนก็ประหยัดเหมือนกัน บ้านเมืองของเราก็มีความแน่นหนามั่นคง หนุนไปเป็นลำดับ อย่างนี้แลเรียกว่าช่วยชาติ

การใช้การสอยก็เหมือนกันให้พอเหมาะพอดี อย่าฟุ้งเฟ้อเห่อคะนองไปตามโลกตามสงสารเขา ซึ่งเป็นโลกกิเลสล้วน ๆ ได้ไม่พอนั้น ให้มีความพอเหมาะพอดี การอยู่ การกิน การใช้การสอย การจับการจ่าย ให้มีธรรมเป็นเครื่องกำกับอยู่เสมอ เราจะไม่มีลืมน้ำลืมน้ำตาลต่อไป ทีนี้เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการช่วยชาติของเรา หนุนชาติของเราก็หนุนมา เพราะการประหยัด ไม่จับจ่ายสุรุ่ยสุร่าย ซึ่งเป็นการทำลายชาติของตน ต่างคนต่างหนุนขึ้นมาอย่างนี้ ชาติก็จะมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเป็นลำดับ

แล้วกุลบุตรสุดท้ายคือเด็กที่ถือเอาพ่อแม่เอาผู้ใหญ่เป็นแบบพิมพ์แบบฉบับ เขาก็จะได้ก้าวเดินด้วยความรู้จักประมาณ ด้วยความประหยัดมัธยัสถ์ ต่างคนต่างไม่ลืมน้ำลืมน้ำตาล ชาติไทยของเราก็เป็นเนื้อเป็นหนังขึ้นในตัวของเราเอง ๆ เพราะต่างคนต่างรักชาติ ต่างคนต่างอยู่กินใช้สอยในสมบัติของชาติตนเอง ไม่ฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมในสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่มีความจำเป็น แต่เอามาทำลายชาติไทยของเราอย่างนี้ไม่ให้มี บังคับกันไว้ด้วยศีลด้วยธรรม ก็เป็นการสร้างเนื้อสร้างหนังขึ้นภายในชาติไทยของเราเอง ชาติไทยของเราก็มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาด้วยวิธีการหนุนอย่างนี้ นี้เรียกว่าช่วยชาติของเราวิธีหนึ่ง ๆ

วันนี้ได้พูดถึงเรื่องธรรมให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบ ให้พากันยึดหลักธรรมนี้เป็นหลักใจ อย่าเหลว ๆ ไหล ๆ ไปตามกิเลสตัณหาซึ่งมันพาวันวายเอามากที่สุด แล้วต่างคนต่างไม่เห็นโทษของมัน ธรรมห่างเหินไปทุกวัน ไฟเพราะอำนาจกิเลสตัณหาที่ใกล้ชิดติดพันเผาเข้ามาทุกคน ๆ มีใครบ้างมีความสุขที่วิ่งตามกิเลสนี้ ไม่มี มีแต่ความเดือด

ร้อนวุ่นวายกันทั้งนั้นแหละ ได้มาก็ได้มาเพื่อเสียไป ให้กิเลสเอาไปถูกลมด ๆ หากก็หาเพื่อกิเลส ไม่ได้หาเพื่อเป็นศีลเป็นธรรมเพื่อการครองชีพอยู่เป็นผาสุก มันหาด้วยอำนาจของกิเลสเป็นพื้นเป็นไฟไปเสียหมด

ตั้งแต่ตื่นนอนมาจนกระทั่งถึงค่ำ หาแต่ความสุข หาแต่ความสมหวัง ครั้นเวลาได้มามีแต่ความผิดหวัง มีแต่ความทุกข์ คนนั้นก็เป็นผู้ทุกข์ คนนี้ก็เป็นผู้ทุกข์ เต็มบ้านเต็มเมือง เพราะวิ่งตามกิเลสจะเอาความสุขมาจากที่ไหน กิเลสไม่เคยทำคนให้เป็นสุขนอกจากธรรมเท่านั้นพาให้เป็นสุขได้ ดังที่พูดวันนี้

ให้มีเวลาสงบใจบ้างนะ ใจเป็นของไม่ตายมาแต่กาลไหน ๆ นี่เอาตัวออกขยับเลยก็ได้ หลวงตาได้ค้นคิดถึงเรื่องความเกิดตายมาตั้งแต่วันออกภาวนา ตามวิถีทางของจิตที่มันเคยเกิดเคยตาย ตามต่อนกันมาด้วยสติปัญญาตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นสมาธิ ตีกระแสนของจิตที่มันชานไปในที่ต่าง ๆ เข้ามาสู่จุดรวม แล้วตีลงไปด้วยปัญญา กระจายหาเหตุหาผลหาหลักหาเกณฑ์ ว่าจิตนี้เป็นยังไง เพราะโลกทั้งหลายนี้ว่าตายแล้วสูญ ๆ พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ว่าตายแล้วเกิด ๆ สอนโลกมาเป็นเสียงเดียวกัน ตายแล้วเกิด ๆ ไม่มีคำว่าสูญ พระพุทธเจ้าพระองค์เดียวไม่เคยสอนว่าตายแล้วสูญ

แต่โลกกิเลสนี้มันมีดมีดปิดตา มันปิดหัวใจของโลกทั้งหมดว่าตายแล้วสูญ บาบไม่มี บุญไม่มี เป็นข้อคัดค้านต้านทาน เป็นข้อคัดต่อความจริงคือศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า นี่ค้นไปจนกระทั่งถึงวิถีจิต เอาให้ถึงสุดยอดเลย กิเลสบางเข้าไปเท่าไรปัญญายิ่งสอดแทรกเข้าไป ตามรอยมันเข้าไป ตามรอยจิตที่พาเกิดแก่เจ็บตายตลอดเวลา นี้ตามเข้าไป ๆ ด้วยสติปัญญา ละเอียดเข้าไป กิเลสละเอียดเข้าไปสติปัญญาตามละเอียดเข้าไป จนกระทั่งถึงจุดของมันที่เป็นเชื้อแห่งภพแห่งชาติ ที่พาให้สัตว์เกิดแก่เจ็บตายมา ก็กัปก็กลับไม่หยุดไม่ถอย นี่ไปรวมจุดอยู่ที่ใจดวงเดียว หุ้มห่ออยู่ภายในใจดวงเดียว

ใจดวงนั้นกับธรรมชาติอันนั้นเป็นอันเดียวกัน ไม่รู้ตัวเลยแหละ สัตว์โลกไม่รู้ พอตามเข้าไปก็ไปเจอกัน เจอกันก็สังหารกันลงในขณะนั้น นั่นละที่ว่ากิเลสพังลงในใจ คือจิตอวิชชาที่หุ้มห่อจิตใจให้พาเกิดพาตายมาตลอดก็กัปก็กลับ ได้พังลงในวันนั้นแล้ว พอกิเลสประเภทนี้ วัฏจักรวัฏจิตได้พังลงจากหัวใจในเวลานั้นแล้ว จิตดีดีผิงขึ้นสว่างจ้า ครอบโลกธาตุ ไม่ต้องถามพระพุทธเจ้ารู้โลกธาตุรู้อย่างไร ใจดวงเดียวกัน รู้อย่างเดียวกัน เห็นอย่างเดียวกัน ไม่ต้องถามกัน นรกมี บาบมี บุญมีหรือไม่มี ไม่ต้องถาม ของจริงมาตั้งเดิมแล้วถามหาอะไรไม่ใช่คนตาบอด มันก็รู้เองเห็นเอง

นี่ละจึงเป็นห่วงพี่น้องทั้งหลาย พระพุทธเจ้าไม่ใช่ศาสดาองค์ปลอมหนา กิเลสต่างหากปลอม ลวงโลกลวงสงสาร เวลานี้มันยิ่งลวงหนักเข้าไป ทำบาบไม่ได้บาบ ทำบุญไม่ได้บุญ นรกไม่มี สวรรค์ไม่มี นิพพานไม่มีไปแล้วนะ สิ่งที่มีก็คือมีตั้งแต่ความโลภ ความ

โกรธ ราคะตัณหา ที่เป็นไฟเผาโลกตลอดมา ต่างคนต่างส่งเสริมมันก็ยิ่งเผาลงไป ตัวนี้
ไม่กลัวกันบ้างหรือ

ทำไมจึงวิ่งตามกิเลสกันนักหนาไม่ยอมเชื่อพระพุทธเจ้าเลย ทั้ง ๆ ที่เราก็คือชาว
พุทธ ให้หันหน้าเข้าสู่ธรรมถ้าอยากมีความร่มเย็นเป็นสุข มีฝั่งมีฝายภายในตน อย่าวิ่ง
เต็นไปตามสิ่งภายนอกซึ่งเป็นลม ๆ แล้ง ๆ หลอกคน ต่างคนต่างหลงต่างคนต่าง
หลอก ต่างคนต่างวิ่ง ต่างคนต่างได้มาคือพินคือไฟเผาไหม้หัวใจตัวเองเท่านั้นเกิด
ประโยชน์อะไร ถ้าเชื่อธรรมของพระพุทธเจ้าแล้วจะมีความสงบร่มเย็น

เฉพาะอย่างยิ่งสามภรรยาให้ตายใจกันได้ ให้เอาธรรม กาเมสุ มิจฉาจาร คีลข้อที่
สามบังคับไว้ มันจะอยากขนาดไหนเอาไม่ไหวมันไป มันอยากไปไหนไม่พามันไป มัน
จะไปล่วงเกินศีลธรรมทำลายจิตใจของคุณครองของตน ทำลายจิตใจของลูกเต้าหลาน
เหลน ตลอดถึงประเทศไทยทั้งประเทศ ถ้าต่างคนต่างส่งเสริมมันจะเป็นการทำลายไป
หมด บังคับไว้ นี้จะเรียกว่าธรรมบังคับกิเลส กิเลสผาดโผนธรรมะต้องผาดโผน กิเลส
โหดธรรมะต้องโหดแก้กัน จะเบามือไม่ได้นะ กิเลสรุนแรงธรรมะต้องรุนแรง

ตัวราคะตัณหาที่ตัวที่ชอบเสริมมันด้วยนะ ไม่ใช่มันหิวมันโหยมันติดมันดินพาให้
เป็นให้ไปนะ ตัวเองเสริมมันด้วยนะ มันจึงได้กำเร็บเลิบसानเป็นพินเป็นไฟเวลานี้
เพราะไม่มีธรรมเป็นเครื่องดับมัน ต้องมีธรรมเป็นเครื่องดับ อย่างอื่นดับไม่ลง เอาน้ำ
มหาสมุทรทะเลหลวงมาดับก็ไม่ลงถ้าไม่ใช่ธรรม ธรรมจึงเลิศเลอที่สุด เนื้อกิเลสทุก
ประเภท ภายในไตรโลกธาตุนี้ไม่มีอะไรเหนือธรรม ท่านจึงเรียกว่า โลกุตระธรรม แปล
ว่า ธรรมเหนือโลก เอาธรรมนี้ละมาปราบมัน อยู่ได้ทั้งนั้นแหละ

ห้ามมันไม่ฟังได้ยังไง เอาธรรมห้าม มันจะติดดินไปหาหญิงไหนชายใด หญิงไหน
วิเศษกว่าเมียของเรา ชายไหนวิเศษกว่าผัวของเรา ชายนั้นมันก็มี...เดียว หญิงคนนี้
มันก็มี...เดียว เอาหญิงคนไหนที่มันแปลกประหลาดกว่าโลก เลิศเลอกว่าโลก สิบ...
เอามาแข่งเมียตัวเองมีหรือ แล้วไปหาชายคนไหนมีร้อย..พัน...มาแข่งผัวของตน ถ้า
เป็นอย่างนั้นจริง เอ้า ยอมให้เขา เขามี..มากกว่าเธอ ยอมให้เขาเสียนะ นี่มันก็มีแบบ
เดียวกันอย่างเดียวกัน แล้วมันเป็นบ้ากันหาอะไรนักหนา ถ้าไม่หลับหูหลับตามีตบอด
เอาเสียจริง ๆ

มันควรจะเห็นศีลเห็นธรรมของพระพุทธเจ้าว่าเป็นของเลิศเลอ ความรักความ
สงวนซึ่งกันและกันระหว่างสามภรรยา นี่เป็นคุณค่าอันใหญ่โตแล้ว ทำไมจึงหาพินหาไฟ
มาเผากัน มันวิเศษแล้วหรือ เอามาชั่งตวงตัวเองซิ นี้เรียกว่าธรรมปราบกิเลสปราบ
อย่างนี้ ต้องเอาให้รุนแรงอย่างนี้

ที่กล่าวนี้ไม่ได้ทำให้พี่น้องทั้งหลายนะ สอนวิธีปราบกิเลสตัวมันรุนแรง เอาให้ทำมันหนักอย่างนี้ ถ้ามันยังฝืนอยู่หรือ มันฝืนจริง ๆ เหรอ เอ้า หาหมา...เอามันอย่างนั้น จึงเรียกว่าเด็ดต่อกัน ถ้าอย่างนี้มันยอมนะ ถ้าปล่อยตามใจ ๆ แล้วฉิบหายหมดนะ เราอย่าว่าเรารู้เราฉลาด ความรู้ความฉลาดโดยไฟนไฟมาเผาตัวเองนี่เป็นความรู้ของคนโง่งนะ ความรู้ของธรรมต้องรู้จักหนักจักเบา รู้จักผิดจักถูกนี้ถูกต้องตามความรู้ที่เป็นไปในแนวธรรม

วันนี้ได้แสดงธรรมแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายหนักบ้างเบาบ้าง เพราะกิเลสมันมีหนักมีเบา การตกเหมือนเขาตกไม้ ถ้าเป็นไม้ธรรมดาไม่คดไม่งอนักนี้เขาก็ตกธรรมดา ๆ เขาตกไม้มาทำเสา เขาตกเสาไปทำบ้าน ถ้าตรงไหนมันมีคดมีงอนมาก นายช่างเขาก็ตกอย่างหนักมือ อันนี้ก็เลสมันไม่ได้ตรงไปอย่างเดียว มันคดมันงอ แสนคดแสนงคือกิเลส เพราะฉะนั้นธรรมจึงต้องตามให้ทันกัน มันคดมันงอตรงไหนตกให้มันหนักมือ ๆ กิเลสก็หมอบราบเท่านั้นเองเมื่อธรรมเหนือมันแล้ว

การแสดงธรรมวันนี้ก็เห็นว่าสมควรแก่เวลา ขอความสวัสดีจงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

ตอบคำถาม

ผู้ถาม แนวการสอนของธรรมกายในปัจจุบัน และการปฏิบัติตามแนวธรรมกาย ถูกต้องหรือไม่ เข้าใจว่าเป็นการปฏิบัติแบบเพ่งกสิณ สามารถทำจิตให้สงบได้หรือไม่ นอกเหนือไปกว่านี้จะเกิดปัญญาได้หรือไม่

หลวงตา หลวงตาไม่ใช่เป็นคนวิเศษวิโสเหนือธรรมกาย พอที่จะไปสอนธรรมกาย อันนั้นเป็นเรื่องของท่าน หลวงตาบวักับธรรมกายก็ไม่เห็นมาเกี่ยวข้องกับเรา เราทำไมจะไปเก่งกว่าธรรมกาย ไปปราบธรรมกายอย่างนี้เราปราบไม่ลง ขอหยุดเพียงเท่านี้ไม่ตอบ

ผู้ถาม ถ้าปฏิบัติธรรมจนจิตกับผู้รู้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ตามความหมายนั้นเข้าใจว่าเป็นหลุดพ้นจากสมมุติแล้ว เป็นการเข้าใจถูกหรือไม่

หลวงตา ถูก เป็นวิมุตติแล้ว คือหลุดพ้นแล้ว แต่นี้ขอชี้แจงเรื่องความหลุดพ้นนั้น จะไปอยู่แห่งหนตำบลใด เพราะว่าหลุดพ้นแล้วไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ไหน จึงขอแยกข้อเปรียบเทียบให้พี่น้องทั้งหลาย ซึ่งเป็นชาวพุทธได้ทราบทั่วถึงกันตามหลักความจริง คำว่าหลุดพ้นแล้วท่านถึงนิพพาน นิพพานเป็นอย่างไร จึงขอเทียบเข้ามาว่า แม่น้ำมหาสมุทรเป็นที่รวมแห่งแม่น้ำสายต่าง ๆ ที่ไหลมาจากทั่วทุกดินแดน แม่น้ำสายนั้น ๆ จะเป็นสายใดก็ตามเมื่อยังไม่เข้าถึงแม่น้ำมหาสมุทร เรายังเรียกชื่อได้ว่าแม่น้ำสายนั้น ชื่อว่าอย่างนั้น เช่น แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำสายนั้น ๆ เราเรียกชื่อได้

แต่พอม้วนน้ำนั้นไหลเข้าถึงมหาสมุทรแล้ว แม่น้ำสายต่าง ๆ ก็หมดความหมายไป เรียกได้คำเดียวว่าแม่น้ำมหาสมุทรเท่านั้น

อันนี้จิตของผู้บำเพ็ญธรรมทั้งหลายซึ่งเทียบกับแม่น้ำสายต่าง ๆ ไหลมาจากทิศต่าง ๆ จากผู้บำเพ็ญโดยลำดับลำดับตา เข้าสู่หาวิมุตติมหานิพพาน ไหลเข้ามาเรื่อย ผู้บำเพ็ญบารมีแก่กล้าเท่าไรก็ยิ่งไหลใกล้เข้าไป บารมีแก่กล้าไหลใกล้เข้าไปเหมือนแม่น้ำลำคลองไหลใกล้เข้าไปในมหาสมุทรนั้นแล ที่นี้เมื่อสายใดบุคคลใดมีวาสนาบารมีแก่กล้าแล้ว บรรลุตนขึ้นถึงขั้นวิมุตติหลุดพ้น นั้นเรียกว่าแม่น้ำสายนั้นหรือบุคคลนั้น เข้าถึงนิพพานคือมหาวิมุตติมหานิพพานแล้ว ซึ่งเทียบกับมหาสมุทรทะเลหลวง มหาสมุทรทะเลหลวงเป็นที่รวมแห่งแม่น้ำทั้งหลายฉันใด มหาวิมุตติมหานิพพานก็เป็นที่รวมแห่งท่านผู้บริสุทธิ์วิมุตติหลุดพ้นแล้วฉันนั้นเหมือนกัน

ทั้งสองอย่างนี้เป็นเครื่องเทียบเคียงพอให้พี่น้องชาวพุทธทั้งหลายทราบว่ามีที่หมาย ว่าพ้นแล้วเข้าสู่นิพพาน นิพพานนั้นเหมือนกับมหาสมุทรเป็นที่รับรองกันไว้แล้ว นิพพานเป็นที่รับรองแห่งความบริสุทธิ์ของผู้บำเพ็ญทั้งหลายแล้วเช่นเดียวกัน

ผู้ถาม ในการปฏิบัติธรรม ๓ ประการคือ ๑) สมถกรรมฐาน ๒) วิปัสสนา ๓) มโนมยิทธิ ๔) ธรรมกาย ลูกควรจะเดินหรือปฏิบัติธรรมทางใดจึงจะถูกตามอดีตกาลที่เคยปฏิบัติ เพราะมีความเข้าใจอยู่ว่า ถ้าปฏิบัติตรงตามอดีตกาลชาติอดีต การปฏิบัติธรรมในชาตินี้จะก้าวหน้าได้รวดเร็ว

หลวงตา เวลาที่กำลังบำเพ็ญธรรมอยู่ทางใดละ ทั้งสามนี้หรือบำเพ็ญไปพร้อม ๆ กันหรือ หรือแบ่งเวลากัน หรือแบ่งคนกัน แบ่งหน้าที่กัน เรายังไม่ทราบชัด ไม่เห็นตอบมาละ ถ้าหากว่าปฏิบัติบำเพ็ญไปอย่างเดียวกัน อันนี้เราไม่อยากจะตอบนะ ตอบแบบกระทบกระเทือนนี้ธรรมพระพุทธรเจ้าไม่มี กระทบกระเทือนนี้ผู้ปฏิบัติ ยั่วคนให้ทะเลาะกัน แม้แต่หมาเขาก็ไม่นิยมกัดกัน ทำไมเราเป็นพระจะไปหากัดกันใช้ไม่ได้เลย เอาละไม่ตอบ ไม่ค่อยเกิดประโยชน์ เพราะการตอบนี้ตอบเพื่อประโยชน์ การแพ้การชนะไม่มี ธรรมไม่มีการแพ้การชนะ มีแต่ความเป็นธรรมล้วน ๆ อันไหนที่ไม่เกิดประโยชน์ก็ไม่ตอบ เพราะตอบเพื่อประโยชน์เท่านั้น